

IJTIMOİY TARMOQLAR VA O'SMIRLAR

Aribjonova Umida Abdurashitovna

Andijon davlat universiteti,

Umumiy psixologiya kafedrasi doktoranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7598823>

Ijtimoiy tarmoqlar 1990-yillardan beri mavjud, ammo 2005-yilda u tobora ommalashib bordi. Endi biz hayotni ularsiz tasavvur qila olmaymiz. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning ko'plab ijobiy va salbiy tomonlari mavjud. Ushbu maqola ushbu ijobiy va salbiy tomonlarini qisqacha ko'rib chiqadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, biz ijtimoiy media bildirishnomalariga birinchi marta javob berishni boshlaganimizda, miyada dofamin ajralib chiqadi va bu bizni yaxshi his qiladi. Dopamin "baxt gormoni" sifatida tanilgan va biz baxtni boshdan kechirishimiz uchun javobgardir. Miya uni biz orzu qilgan ovqatni iste'mol qilganimizda, jinsiy aloqada bo'lganimizda yoki ba'zi moddalarni (masalan, kokain) ishlatganimizda chiqaradi. Dopamin kayfiyatni, motivatsiyani va e'tiborni oshiradi va harakat, o'rganish va hissiy reaksiyalarni tartibga solishga yordam beradi. Bu bizning miyamizning mukofot tizimining bir qismidir. Quyida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishingizni baholashda e'tiborga olish kerak bo'lgan ijobiy va salbiy tomonlari keltirilgan.

Yaxshi taraflari. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning ba'zi afzalliklari odamlarni bir-biriga bog'lash qobiliyatini o'z ichiga oladi. Misol uchun, biz oilamiz va do'stlarimiz dunyoning qayerda yashashidan qat'i nazar, nima qilayotganini ko'rish imkoniyatiga ega bo'lamiz. Ijtimoiy media bizning o'tmishimizdagi odamlar bilan munosabatlarni saqlashga yordam beradi.

Axborotni katta miqdordagi odamlarga tez tarqatishi mumkin. Huquqni muhofaza qilish organlariga jinoyatchilarni ushlash va jinoiy javobgarlikka tortish uchun kuchli vositani taqdim etadi. Talabalarining ta'limini kuchaytirishi va o'ziga xos va ijodiy yo'llar bilan ta'lim aloqalarini o'rnatishi mumkin. Ruhiy salomatlik va boshqa muammolar atrofida stigmani kamaytirishi mumkin. Inqiroz davrida (masalan, COVID-19 pandemiyasi) tez muloqot qilish imkonini beradi. Kasbiy rivojlanish uchun noyob imkoniyatlarni taqdim etadi.

Kamchiliklari. Har qanday vosita singari, uni ishlatishning ham kamchiliklari bor. Ijtimoiy media hali tarixiy nuqtai nazardan nisbatan yangi bo'lganligi sababli, biz hali ham undan foydalanishning ba'zi salbiy tomonlarini baholaymiz. Kamchiliklardan biri shundaki, har doim ham ijtimoiy tarmoqlardagi akkauntning boshqa tomonida kim borligini bilmaydi. Soxta ijtimoiy media akkauntlari osongina yaratiladi va noto'g'ri ma'lumotlar va bayonotlar to'g'ri tekshirilmasdan osongina tarqatiladi. Ijtimoiy tarmoqlarning muhim kamchiliklari shundaki, u yigirma yil oldin ko'pchilik yoqtirgan shaxsiy hayotni o'z zimmasiga oldi. Bugungi kunda shaxsiy hayot illyuziyadir. Misol uchun, bugungi dunyoda kimdir birovning suratini yomon ko'rsa, u bir zumda minglab odamlarga tez tarqalib ketishi mumkin.

Tadqiqotlar va tadqiqotlarga ko'ra, yana bir nechta asosiy statistik ma'lumotlar 4,48 milliard ijtimoiy tarmoq foydalanuvchisining atigi 1,32 foizi platformalarga to'liq ish stoli orqali kirishadi, 99 foizi mobil qurilma orqali veb-saytlar yoki ilovalarga kirishadi. Dunyo miqyosida odamlar har kuni ijtimoiy tarmoqlarda o'rtacha 2 soat 24 daqiqa vaqt sarflaydi; agar kimdir 16 yoshida ro'yxatdan o'tgan bo'lsa va 70 yoshga to'lgan bo'lsa, u hayotining 5,7 yilini bunga sarflagan bo'lar edi. Oyiga 2,9 milliard faol foydalanuvchiga ega Facebook eng ommabop ijtimoiy tarmoq bo'lsa, ikkinchi o'rinda YouTube (2,3 milliard), WhatsApp (2 milliard), Facebook Messenger (1,3 milliard) va WeChat (1,3 milliard) (1,2 milliard) turadi. 4,8 milliard

internet foydalanuvchisining 93,33 foizi faol. 5,27 milliard noyob mobil telefon foydalanuvchilarining 85 foizi faol foydalanuvchilardir. 4,48 milliard ijtimoiy tarmoq foydalanuvchisining 99 foizi sayt yoki ilovalarga mobil qurilma orqali kirishadi.

Ijtimoiy tarmoqlar odamlarga yordam berishda muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy tarmoqlarda ijtimoiy ishlarga bag'ishlangan ko'plab jamoalar mavjud va odamlar bu jamoalarga qo'shilib, ular bilan muammolari haqida gapirishlari mumkin. Jamiyatdagi odamlar ularga yordam berishlari va ularga eng yaxshi maslahat va moliyaviy yordam berishlari mumkin. Hukumat tomonidan homiylik qilinadigan boshqa turdagi jamoalar ijtimoiy ish bilan shug'ullanadi, odamlarga yordam beradi va ijtimoiy muammolarni hal qiladi. Aksariyat odamlar ijtimoiy tarmoqlardan boshqalarga yordam berish va xayriya ishlarini bajarish uchun foydalanadilar. Shunday qilib, ular odamlarga qiyinchiliklarni hal qilishda va hayotlarini qulay va baxtli qilishda yordam berishlari mumkin.

Amerikada o'smirlarning 75%dan 90% gacha internetdan electron pochta va internetdan boshqa narsalarni o'rganish uchun foydalaniladi. Amerikada psixologiya asossotsiyasi tomonidan nashr etilgan rivojlanish psixologiyasi maxsus sonida taqdim etilgan so'nggi ma'lumotlarga ko'ra internetdan ko'p vaqt o'tkazish salbiy natijalarga olib keladi.

Internetdan foydalanish ijobiy tomonini ko'rsatadigan yana bir maqola Jons hopkin universiteti va Gana universiteti tadqiqotchilari sog'liqni saqlash haqida malumotlar olish avzalliklarini ko'rib chiqadi.

Xulosa. Ilmiy manbalarning tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, axborot vositasida ta'sir ko'rsatisho'z ilmiy konsepsiyasiga ega bo'lib, bunda "Shaxs va ijtimoiy munosabatlar nazariyasi", "tahdidlarni aniqlash va javob qaytarish" ta'limotlariga tayaniladi. Bugun mamlakatimiz yoshlari jahon bilan hamnafas bo'lishga intilayotgan barcha narsaga qiziqish bilan yondashuvga ega bo'lgan ularning ong-u shuuriga egalik qiluvchi yot g'oyalar kurashuviga guvoh bo'lib turibmiz. Yosh avlodni insonparvarlik, vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash, sof islom tafakkuri negiziga asoslangan g'oyalar asosida tasdiqlashimiz mumkin. Ta'sir ko'rsatishning turlari ko'p bo'lib, ularning asosiysi sifatida strategic, tezkor va taktik turlarini ko'rsatib o'tish mumkin.

References:

1. Abdurazzoqov Nizomiddin Karimqul o'g'li Guliston davlat universiteti pedagogika va psixologiya yo'nalishi 2- bosqich magistranti" O'SMIRLARDA AXBOROT-PSIXOLOGIK XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK IMKONIYATLARI" Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences VOLUME 1 | ISSUE 5 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor
2. Digitalscholar.in .com "The Pros and the cons of social media"
3. Research.chop.edu.com "It's All About Balance: Navigating the Pros and Cons of Smartphones for Teens and Children"